

Svedenskolan
Bergshamra

Likabehandlingsplan

**i arbete mot diskriminering och
kränkande behandling**

Svedenskolan Bergshamra

2017-2018

Reviderad 2017-10-04

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Alla elever är allas ansvar.....	3
3. Information till elever, föräldrar och personal	5
4. Förebyggande insatser.....	6
5. Handlingsplan vid kränkande behandling	8
6. Kartläggning.....	10
7. Dokumentation	10
8. Utvärdering av föregående års mål.....	10
9. Nulägesanalys och kartläggning.....	11
10. Mål 2016/17.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Bilaga 1 Begreppsdefinitioner och exempel	13
Bilaga 2: Lagtext och andra styrdokument i arbetet med likabehandlingsfrågor ...	16
Bilaga 3:.....	18
Dokumentation av samtal med elev gällande kränkande behandling.....	18
Bilaga 4: Anmälan och utredning om kränkande behandling.....	19
Vad är kränkande behandling?	20
Vad är diskriminering?	20

På Svedenskolan Bergshamra ska alla ha lika rättigheter och behandlas med respekt och värdighet oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

1. Inledning

Likabehandlingsarbetet och arbetet mot kränkande behandling regleras i två regelverk: Diskrimineringslagen och 6 kap i Skollagen. I Skollagens (2010:800) 6 kap. 8§ står att: "Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan."

Syftet med en Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling är att visa hur Svedenskolan arbetar med att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling mot ungdomar och vuxna. Syftet är också att främja elevers och vuxnas lika rättigheter i skolan, att hitta och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling.

På Svedenskolan ska all personal i samarbete med elever och vårdnadshavare, arbeta för att var och en respekteras för den de är oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionsnedsättning. Alla ska arbeta för en bra arbetsmiljö där alla kan känna sig trygga och delaktiga. Personalen ska visa respekt för varje person och arbeta aktivt för att kränkningar aldrig förekommer. Skolan ska tydligt markera att kränkande behandling inte accepteras och värna om den som känner sig utsatt. En trygg vardag i skolan är en förutsättning för lärande och utveckling. Alla som arbetar på skolan har en viktig roll i att varje dag värna om elevernas mänskliga rättigheter och på så sätt påverka deras attityder och värderingar. Arbetet med och kring trivsel, trygghet och likabehandling är inte ett specifikt ämne som finns på schemat, det är ett arbete som genomsyrar allt arbete på Svedenskolan.

2. Alla elever är allas ansvar

Ansvar och skyldigheter

Alla som arbetar i våra verksamheter är skyldiga att främja likabehandling och att förebygga och motverka diskriminering/kränkning. Alla är också skyldiga att så fort som möjligt utreda sådana händelser samt att förhindra fortsatt diskriminering/kränkning.

Rektor och personal har ansvar för eleverna genom Skollagen (2010:800), Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) och Arbetsmiljölagen. Det juridiska ansvaret har huvudmannen (6kap5§ SL).

Rektor

Det är rektors ansvar att:

Se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten i skolan.

Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning samt annan kränkande behandling

Årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever

Om skolan får kännedom att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas (6kap.8§ SL) samt att huvudman informeras.

Rektor ska även se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits (dokument "Anmälan och utredning av kränkande behandling", bilaga 4 och på skolans intranät)

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

Följa skolans likabehandlingsplan (Plan mot diskriminering och kränkande behandling) Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling

Följa handlingsplanen då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks

Dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering eller kränkande behandling och de åtgärder som vidtas

Bevaka att utreda fall av diskriminering och kränkande behandling, där den enskilda läraren är berörd, följs upp

Ta stöd av Trygghetsgruppsrepresentant vid behov.

Elever

Det är elevens ansvar att:

Informera någon personal på skolan om de känner till att kränkande behandling förekommer

Läsa på info-tavlan (ta hjälp av vuxen) vem man får hjälp och stöd från

Föräldrar

Föräldrarna har ansvar för sina barn och ungdomar genom föräldrabalken. Samverkan mellan skolan och hemmet för ungdomarnas bästa är nödvändig när problem uppstår. Vi betonar vikten av att alla föräldrar larmar skolan om deras barn berättar något om att de själva eller en kamrat far illa. Föräldrar utgör en viktig resurs i vårt arbete med eleverna.

3. Information till elever, föräldrar och personal

Information om likabehandlingsplanen sker av klassföreståndare vid skolstart i samband med att man informerar om ordningsreglerna så att alla elever och vårdnadshavare vet till vem/vilka de kan vända sig för att få hjälp om de blivit diskriminerade eller kränkta.

Trygghetsgruppen, vars syfte är att synliggöra och agera utifrån Likabehandlingsplanen, träffar alla klasser och informerar om Likabehandlingsplanen och sitt arbete.

Elevrådet informeras årligen kring uppdatering av likabehandlingsplan.

Föräldrar informeras vid föräldramöten och utvecklingssamtal om likabehandlingsplanen och till vem de kan vända sig om något inträffar samt besvarar fråga i föräldraenkäten om "Trygg på Sveden".

Information sprids till personal via personalmöten, spårmöten och skolledningsmöten.

Skolledningen beslutar om likabehandlingsplanens innehåll i samråd med trygghetsgrupp, elevråd, och elevhälsan. Föräldrarådet tar upp likabehandlingsplanen.

Likabehandlingsplanen ska alltid finnas tillgänglig på Svenskolan Bergshamras hemsida, www.svenskolanbergshamra.se

Förebyggande insatser

Det mycket viktiga förebyggande arbetet ska ske i det dagliga värdegrundsarbetet enligt Skollag, Diskrimineringslagen (SFS 2008:567), Verksamhetsplan och Lokal arbetsplan.

Skolledningen:

- Teambuilding och grupputveckling är ett prioriterat område vid personalens kompetensutveckling.
- Skolledning och elevhälsan träffas regelbundet och diskuterar bland annat skolans psykosociala miljö för att aktivt främja likabehandling utifrån ett långsiktigt perspektiv
- Skolledning ska se till att övriga förebyggande insatser sker, utvärderas och förbättras över tid.

Personalen:

- Personalens förhållningssätt kännetecknas av ett lågaffektivt bemötande. Det innebär i praktiken att i relation till eleverna agera på ett lugnt och lågaffektivt sätt. Om en elev är i affekt, agerar personalen t.ex. genom att; dämpa känslouttrycken, undvika ögonkontakt, undvika beröring med spända muskler, gå ett par steg bakåt och respektera det personliga utrymmet. Personal stöttar varandra i att förhålla sig lågaffektivt och förekomma att en spänd situation uppkommer.
- Allt arbete med och omkring elever ska genomsyras av demokratiska värderingar.
- Material som används i undervisningen ska kritiskt granskas av pedagogerna så att de inte innehåller diskriminerande värderingar.
- Tid ska avsättas regelbundet (schemalagd skol- och fritidstid) för värdegrundsarbete med värderingsövningar och liknande aktiviteter, t ex livskunskap, diskussioner om gemensamma regler, samtalsgrupper, klass- och elevråd
- Föräldramöten/Föräldraråd/Föräldraforum samt utvecklingssamtal används för att fördjupa samarbete mellan hem och skola och därmed stärka värdegrundsarbetet. Trygghetsarbetet kan utgöra en stående punkt vid utvecklingssamtalen.
- Att vid utvecklingssamtal och andra samtal ta upp frågan om trivsel och socialt samspel.
- Skolans värdegrund och trivselregler ska vara väl förankrade hos elever, föräldrar och personal.
- Personal finns i verksamheten under samtliga raster.

- Handledning till alla klasser erbjuds av pedagogisk handledare samt elevhälsan.
- Trygghetsgruppen består av representanter från personalen som träffas en gång/månad. Syftet är att synliggöra och sprida Likabehandlingsplanen och utgör ett stöd för personal i att agera utifrån Likabehandlingsplanen gällande tex kränkande behandling.

Eleverna:

- Klassråd, elevråd och andra liknande funktioner har "likabehandlingsfrågor" som en stående punkt på dagordningen
- Livskunskap utgör en del av undervisningen samt det pedagogiska arbetet på fritids.
- Deltar i utarbetandet av klassregler och skolans trivselregler.

4. Handlingsplan vid kränkande behandling

Hantering av kränkande behandling

Utgångspunkten för skolans agerande är den enskildes subjektiva upplevelse av vad som har skett.

Om det kommer till personals kännedom att någon kan ha blivit utsatt för diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier ska omedelbart en anmälan göras till rektor på blankett, se bilaga 4.

Detta gäller kränkningar från såväl personal som elever. Rektor gör omedelbart en anmälan till huvudman.

Fördjupad utredning av kränkande behandling

Om det är personal som kränkt elev ansvarar alltid rektor för att göra utredningen. Om elev kränkt elev är det den person som får kännedom om kränkningen som är ansvarig för att utreda.

1. Enskilt samtal ska genomföras med den som blivit kränkt.

Att tänka på vid samtalet:

- tala om vikten av att kränkningen/trakasseriet kommit till kännedom - nu kan situationen börja hanteras
- ta reda på vad som hänt
- målet med ingripandet skall vara att stoppa den omedelbara kränkningen/trakasserandet
- undvik motbeskyllningar
- berätta för den som har blivit kränkt när man ska tala med dem som har varit kränkande
- se till att den drabbade har tillgång till en trygg zon
- använd pålitliga kamrater, lärare och andra vuxna som frivilliga stödpersoner
- **dokumentera samtalet (se Bilaga 3 el blankett intranätet)**

2. Enskilda samtal med personer som har sett eller hört något.

Att tänka på vid samtalet:

- samla fakta
- påminn om att alla elever har en skyldighet att informera skolan om någon utsätts för kränkningar
- avsluta samtalet med att säga att "du får inte prata med några kamrater om vad vi har sagt under detta samtal, har du behov av att prata med någon skall du gå till någon vuxen."
- **dokumentera samtalet (se Bilaga 3 el blankett intranätet)**

3. Enskilda samtal med den/eller dem som har anklagats för kränkningen.

Att tänka på vid samtalet:

- tala om vad man vet
- tala om vad vi anser om kränkningar - ta ställning, men undvik moraliserande
- tala om vad skolan tänker göra
- fråga vad hon/han kan göra för att rätta till det inträffade. Vänta in förslag, ha inte bråttom. När förslaget kommer ska man ta det på allvar och fråga om eleven klarar av det
- avsluta samtalet med att säga att "du får inte prata med några kamrater om vad vi har sagt under detta samtal, har du behov av att prata med någon skall du gå till någon vuxen"
- **Dokumentera samtalet (se Bilaga 3 el blankett intranätet)**

4. Klasslärare, rektor och elevhälsoteam informeras om åtgärder och om arbetet med det inträffade.

5. Kontakt med föräldrar/vårdnadshavare

Kontakta alltid föräldrar/vårdnadshavare samma dag som samtal genomförts. Var saklig och förmedla vilka åtgärder som kommer göras.

6. Återkoppling sker till berörd personal till exempel spåret.

7. Uppföljningssamtal genomförs vid behov av klasslärare, elevhälsopersonal eller skolledning.

Tänk på att:

- börja alltid samtalet med att den som har känt sig kränkt får yttra sig
- därefter kan man samtala med den/dem som utfört kränkningen. Man kan t ex fråga om eleven har kunnat genomföra sina egna förslag för förbättring.
- **dokumentera samtalet**

8. Om problemen kvarstår upprättas ett åtgärdsprogram och vid allvarliga och/eller upprepade händelser hänskjuts ärendet till rektor

9. Uppföljning kan behövas där åtgärdsprogrammet utvärderas och nya beslut tas. Dokumentation ges till Elevhälsoteamet. Rektor vidarebefordrar dokumentationen till huvudman.

10. Om problemet kvarstår gör rektor en bedömning om en anmälan till sociala myndigheter, polisen eller arbetsmiljöverket.

5. Kartläggning

Varje termin fyller alla elever i en omfattande trygghetsenkät. Bitr. rektor har ansvar för utdelning och sammanställning av svaren. Varje klasslärare har ansvar för att eleverna fyller i enkäten. Eleven ges också möjlighet att peka ut de eventuella otrygga platserna. Sammanställningen ligger sedan till grund för förebyggande och åtgärdande insatser som tas fram av skolledningen i samarbete med elevhälsoteamet och Trygghetsgruppen.

6. Dokumentation

Rektor informeras omgående vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling, enligt handlingsplan (se kap 4).

Efter kartläggning och genomarbetning av ärendet lämnas ytterligare redogörelse till rektor.

Redogörelsen skall innehålla:

- ärendebeskrivning
- uppgift om genomförda samtal, föräldrakontakter mm
- ev. behov av möte, ytterligare kontakter
- ev. åtgärdsprogram
- ev. behov av extern kompetens
- ev. anmälan till socialförvaltning, polis eller arbetsmiljöinspektionen
- förslag till uppföljning

7. Utvärdering av föregående års mål

Likabehandlingsplanen utvärderas och revideras årligen av rektor, skolans trygghetsgrupp och elevhälsoteam i samråd med elevrepresentanter och föräldrar via föräldrarådet. Frågor kring likabehandlingsarbetet finns med på elevenkät, föräldraenkät och medarbetarenkät. På utvärderingsdag i juni sammanställs och analyseras resultatet. Utifrån detta sätts nya mål och åtgärder inför kommande läsår.

Nedanstående aktiviteter har genomförts för att nå målen:

- Elevrådet har träffats regelbundet och deltagit i framtagandet av trivselregler.
- Klasserna har haft klassråd och tagit fram klassregler
- Fortsatt arbete för att implementera handlingsplan för anmälan och utredning av kränkande behandling.
- Trygghetsgruppen har träffats en gång/månad
- Trygghetsgruppen har utgjort ett stöd i enskilda utredningar kring kränkande behandling.
- Trygghetsgruppen har under läsåret 16/17 utarbetat en processordning för alla schemabrytande aktiviteter med syfte och rutiner för varje aktivitet.
- Trygghetsgruppsrepresentanter har i majoriteten av klasserna informerat om Likabehandlingsplanen.

- Trygghetsenkät har genomförts med eleverna i mars.
- Föräldraenkät har genomförts under vårterminen.
- Riktlinjer för besökande på skolan har utarbetats.
- Matråd har hållits med elevrepresentanter, bitr. rektor och skolmatsansvariga.

Sammanställning av elever som svarat "Stämmer helt" och "Stämmer delvis" på påståenden kopplade till målen i likabehandlingsplanen:

Fråga/påstående i elevenkät	Vt 2015	Vt 2016	Vt 2017
Jag känner mig trygg i skolan	89%	92,2%	90%
Om någon är dum i skolan berättar jag för personal	75%	74%	89%

8. Nulägesanalys och kartläggning

Vi kan se att andelen elever som känner sig trygga ligger runt 90 % och denna siffra måste vi sträva efter att höja. Alla elever ska känna sig trygga på Svedenskolan. I vårterminens elevenkät framkommer att 89 % av eleverna berättar för en personal om någon är dum. Det är en avsevärd förhöjning av föregående års resultat. Vi kan konstatera att informationen till eleverna, *att de ska berätta för en vuxen om någon är dum i skolan*, har varit tydlig och gett önskad respons. Vi har också informerat elever och vårdnadshavare om handlingsplanen för vad skolan gör när vi får reda på att någon upplever sig kränkt.

Vi behöver sätta in åtgärder då det i enkäten framgick att 77% av eleverna angav att de ej fått ta emot slag i skolan och vi ska arbeta för att uppnå 100%. För att tryggheten ska säkerställas och för att kränkningar i form av slag ska upphöra, kommer åtgärder sättas in:

- I år kommer representanter från Trygghetsgruppen besöka alla klasser och informera om den förändrade likabehandlingsplanen samt lämna ett exemplar och lathund till all personal om rutinen vid kränkande behandling.
- Den nya likabehandlingsplanen kommer även att tas till elevrådet, vars representanter formulerarförslag på "likabehandlingsfrågor" till klasserna.
- Under V 43 i samband med FN-dagen uppmanas alla lärare av rektor att ta upp frågor till diskussion i sin klass/med sina mentorselever som berör likabehandling och hur vi förhåller oss respektfullt till varandra.
- En ny rutin har skapats i syfte att säkra tryggheten för elever under schemabrytande aktiviteter. Denna rutin kommer tillämpas detta läsår och utvärderas därefter.
- Rutinerna ska säkerställas hur kränkande behandlingar följs upp genom information till hela personalen.
- Trygghetsgruppen gör power points med bildstöd anpassade till olika klassers behov och har den som underlag för en diskussion i alla klasser. Bilderna sätts upp i klassrummen.

- Power pointen presenteras också i Elevrådet av representant från Trygghetgruppen och eleverna bidrar till diskussionsunderlaget.
- Alla mentorer ska tillsammans med klasserna göra gemensamma trivselregler. Frågan tas först till Elevrådet som utarbetar förslag på formuleringar.
- Ny personal går en intern utbildning i lågaffektivt bemötande och normkritik. Även personal som arbetat längre på skolan, deltar i utbildningen som fortbildning.
- I handledningen ges ett material om funktionsvariationer som ett diskussionsunderlag i syfte att öka personalens kunskaper om elevernas behov.
- Innehållet i handledningen aktualiserar kontinuerligt hur förebygga konfliktsituationer och beteenden som kan utmynna i slag, genom ett lågaffektivt bemötande. Vikten av bildstöd som kommunikationsmedel och hur elevers placering i den fysiska miljön, kan förebygga kränkningar, är ett återkommande inslag.
- I elevenkäten följs frågorna ”Jag känner mig trygg i skolan” och ”Jag har blivit slagen i skolan” upp.

Bilaga 1 Begreppsdefinitioner och exempel

Diskrimineringslag (2008:567)

De som skyddas av lagens bestämmelser är barn och elever – d v s de som omfattas av den utbildning och annan verksamhet som regleras i skollagen.

Lagen har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter i de verksamheterna som omfattas av skollagen samt att motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Därutöver avses lagen förhindra och förebygga annan kränkande behandling som inte direkt kan hänföras till dessa diskrimineringsgrunder.

Enligt lagen ska den som ansvarar för den skollagsreglerade verksamheten bedriva ett målinriktat arbete för att främja de ändamål som bär upp lagen. Detta innebär bl. a att det ska upprättas en plan för att förhindra diskriminering och annan kränkande behandling i verksamheten (likabehandlingsplan). Likabehandlingsplanens främsta syfte är att främja likabehandling, att förebygga samt motverka trakasserier och annan kränkande behandling.

Diskriminering och kränkande behandling är omfattande begrepp och skall inte tolkas för snävt. Det är den enskilda personens uppfattning om diskriminering och kränkning som skall beaktas.

Avsikten med lagen är

- att ingen mobbning ska förekomma på skolan
- att elever ska ha kunskap om hur de ska gå till väga i situationer där mobbing förekommer
- att skolan ska ha beredskap för att snabbt hjälpa och stödja en person som drabbas
- att alla vuxna i skolan ska hindra alla försök från elever att utsätta andra för mobbing

Lagen skiljer på olika typer av diskriminering

1. Direkt diskriminering

Ingen person får missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de sju diskrimineringsgrunder som lagen omfattar, dvs. kön, etnisk tillhörighet, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning och ålder.

2. Indirekt diskriminering

Personal får inte använda regler eller bestämmelser som uppfattas som neutrala på ett diskriminerande sätt. Indirekt diskriminering kan vara när personer med olika behov behandlas lika.

3. Trakasserier

Ingen person får kränkas på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

4. Instruktioner

Personal får inte ge order eller instruktion så att elev diskrimineras.

5. Repressalier

Personer som anmält någon eller deltagit i utredning om brott mot likabehandlingslagen får inte bestraffas.

6. Annan kränkande behandling

Alla kränkningar är inte diskriminering, men all kränkande behandling måste förhindras. I begreppet ingår mobbning. Med mobbning menas kränkning vid upprepade tillfällen samt en obalans i makt mellan den som mobbar och den som blir utsatt. Kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande och utföras av och drabba såväl vuxna som barn och ungdomar.

Det är barnet eller eleven som avgör om beteendet eller behandlingen är kränkande. Trakasserier är ett vedertaget begrepp i diskrimineringssammanhang och är alltså kopplade till diskrimineringsgrunderna. Det är därför nödvändigt att skilja mellan trakasserier och annan kränkande behandling. I lagen införs därför ett förbud mot annan kränkande behandling för att täcka in alla former av kränkningar. Förbudet gäller uppträdande gentemot barn och elever från ansvariga inom verksamheten. Detta gäller inte befogade tillrättavisningar som har till syfte att upprätthålla ordning och en god miljö för barn och elever.

Exempel på kränkande behandling och diskriminering kan vara

- ryktesspridning
- förföljelser i olika former
- förnedringar och sexuella trakasserier som oönskad beröring, könsord
- att bli hotad
- förtal och nedsvärning av en person eller dennes familj
- undanhålla eller ge felaktig information
- slag och knuffar
- att få personlig egendom gömd, stulen eller förstörd
- klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms
- hånande kommentarer
- utfrysning
- prat bakom ryggen

Andra begreppsdefinitioner:

- **Mobbning** förutsätter att den som utsätts, kränks vid upprepade tillfällen, vilket skiljer mobbning från andra former av kränkande behandling. Vidare råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning
- **Sexuella trakasserier** avser kränkning grundade på kön eller som anspelar på sexualitet
- **Homofobi** är en uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- och bisexualitet och homo- eller bisexuella personer
- **Rasism** bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupperna. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera
- **Främlingsfientlighet** avser motvilja eller förakt mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika

Bilaga 2: Lagtext och andra styrdokument i arbetet med likabehandlingsfrågor

Tillsyn över lagen

Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbetar mot diskriminering. Barn och elevombudsmannen (BEO) är en del av Skolinspektionen och övervakar tillsammans med Skolinspektionen 6 kapitlet i Skollagen som handlar om kränkande behandling. Skolverket har ett särskilt ansvar för den nya lagen genom att ett barn- och elevombud för likabehandling ska tillvarata det enskilda barnets och elevens rättigheter.

Lagen om lika behandling

Förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling

SFS 2008:567 skall främja elevers lika rättigheter och motverka diskriminering på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionshinder och ålder. Lagen skall också motverka annan kränkande behandling som mobbning.

Skollagen kap 6

1§ Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Den samlade läroplanen – Lgr 11

Del 1. Skolans värdegrund och uppdrag

Grundläggande värden

”Skolväsendet vilar på demokratisk grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.”

”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.”

Del 2. Övergripande mål och riktlinjer

2.1 Normer och värden

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen

- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper och
- visa respekt för den enskilde individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt

Arbetsmiljölagen AFS 1997: 1160

Arbetsmiljölagen gäller även i skolan.

Arbetsgivaren skall klargöra, att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten.

FN- konventionen

FN:s konvention om barns och ungdomars rättigheter, som ratificerades av Sverige 1990, är en rättighetslag för barn och ungdomar. I konventionen påtalas bl a att ingen kränkning av barn och ungdomar får ske.

Bilaga 3: Dokumentation av samtal med elev gällande kränkande behandling

Datum: _____

Namn: _____

Namn på inblandande personer: _____

När? _____

Var? _____

Elevens egen berättelse: _____

Bestäm en "stödperson" som eleven kan vända sig till (Viktigt att den personalen får veta om att den är utsedd till "stödperson"): _____

Tid för uppföljande samtal: _____

Informera om att du kontaktar vårdnadshavare samma dag.

Vårdnadshavare kontaktad: _____

Att tänka på före och under samtalet:

- Vill eleven ha med sig en känd/ trygg personal under samtalet?
- Se till att eleven vet varför ni ska träffas och ungefär hur lång tid samtalet kommer ta, *innan* hen kommer till dig
- Presentera dig och berätta varför just du pratar med eleven om det som har inträffat
- Använd bildstöd om det behövs
- Beröm eleven och berätta att det är viktigt och bra att eleven berättar vad hen har varit med om
- Berätta för eleven vad som händer efter samtalet samt att det är viktigt att ni tillsammans följer upp det ni har pratat om idag
- Avsluta gärna med att sammanfatta/ läsa upp det du har skrivit för att se om du har uppfattat informationen på rätt sätt.

Bilaga 4: Anmälan och utredning om kränkande behandling

Med den här blanketten kan en förälder, en elev eller personal på skolan anmäla alla former av kränkande behandling som en elev utsätts för av personal eller annan elev (i den här blanketten kallar vi detta för enkelhetens skull för just "*kränkande behandling*").

Utsatt elev	Klass	Mentor	Datum
--------------------	--------------	---------------	--------------

Ansvarig personal (den som fyllt i denna blankett)	Anmälares telefonnummer
---	--------------------------------

Person eller personer som utfört den kränkande behandlingen
Tidpunkt och plats när kränkningen ägde rum
Beskrivning av händelsen
Utredning:
Åtgärder <i>Tex enskilt samtal med elever*, information till vårdnadshavare*, utsedd stödperson, visuellt tydliggörande, anpassningar av miljön, uppdatering av riskanalys/handlingsplan. * görs alltid</i>
Ev. uppföljning, datum

Maila den ifyllda blanketten till rektor

Vad är kränkande behandling?

Definitionen av kränkande behandling är enligt 6 kap 3 § skollagen ett uppträdande som utan att vara diskriminering **kränker ett barns/elevs värdighet**. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar.

Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Det kan också vara kränkande behandling om någon skickar elaka mail eller kommentarer på internet eller via sms.

Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas mobbning. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Vad är diskriminering?

Diskriminering betyder att du blivit orättvist behandlad på grund av någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserad enligt diskrimineringslagen har du blivit om någon eller några kränkt dig på grund av någon av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.